

خانه نو نوی کور

New Home

خانه نو، سرویس خبری برای اهل افغانستان در امریکا است
نوی کور، په امریکا که د افغانانو لپاره یو خبری خدمت دی

A news service for Afghans in America

NEW HOME is brought to you by Sahan Journal, Afghan Cultural Society, and Center for Victims of Torture. It's reported and written by Hussain Ali Haidari.

Photo Credit: Marcus Yam/Los Angeles Times

پیامدها و چالش‌های قانون جدید طالبان

- نتیجه عمده سیاست‌های زن‌ستیزانه طالبان؛ بیکاری، فقر و امراض روانی
- اکثریت نزدیک به اتفاق مواد این قانون خلاف اصول حقوق بشر است
- منبع اصلی این قانون «فقه حنفی» است.

وزارت عدلیه طالبان «قانون امر به معروف و نهی از منکر» را بعد از توشیح‌الهدی‌ت‌الله آخندزاده رهبر این گروه در جریده رسمی شماره ۱۴۵۲ مورخ ۲۵ محرم الحرام ۱۴۴۶ هجری قمری به نشر رساند. این قانون یک مقدمه، ۴ فصل و ۳۵ ماده دارد. در این قانون سه دسته احکام دیده می‌شود: الف) احکام عمومی مشترک میان زنان و مردان؛ ب) احکام اختصاصی مربوط به محتسبان؛ ج) احکام اختصاصی مربوط به زنان. حال پرسش اصلی اینست که در این قانون جدید چه محدودیت‌هایی بر زنان وضع شده است؟

1. منع از رفتن غیرضروری از خانه: فقره هشتم از ماده سیزدهم مجدداً بر پوشاندن صدا، صورت و بدن حین رفتن به بازار تأکید می‌کند: «هرگاه زن بالغ برای حاجت ضروری از خانه خویش بیرون شد، مکلف است که صدا، روی و بدن خود را ستر نماید.»

2. منع از سفر بدون محرم: در ماده بیستم فقره ۳ و ۵، بر محتسبان دستور داده شده تا نگذارند که موترانان/رانندگان، زنان بی‌حجاب و بدون محرم شرعی را از جایی به جایی انتقال دهند: «مکلف کردن کردن به منع نمودن از انتقال زنان بی‌حجاب، اجتناب از انتقال زنان بدون محرم شرعی عاقل و بالغ». سختگیرانه‌تر از این حکم در حق زنان چه می‌تواند باشد؟ در حالی که شمار قابل توجهی از زنان محرم ندارند یا شوهران شان را در جنگ از دست داده‌اند. طبق گزارش «جمهور نیوز» ۶۰۰ هزار زن بیوه در افغانستان وجود دارد. این‌ها وقتی می‌خواهند برای درمان به داکتر مراجعه کنند، و یا برای خرید مواد خوراکی به بازار بروند، چه باید بکنند؟

3. منع اختلاط زنان و مردان: نشستن زنان و مردان در کنار هم در داخل موتر یا هراجمع دیگر منع قرار داده شده است. محتسبان مکلفند تا رانندگان را موظف کنند که مانع نشستن زنان در کنار مردان شوند. در فقره چهارم ماده مذکور می‌خوانیم: «مکلف کردن به جلوگیری از نشستن و اختلاط زنان با مردان نامحرم». براساس این حکم زنان باید هیچگونه ارتباط و معاشرتی با مردان نداشته باشند. حتی نزدیک مردان هم ننشینند. مانند یک زندانی باید در تکسول‌های زندان بپوسند.

4. منع معاشرت و روابط غیرکلامی با مردان: زنان نهتنها حق ایجاد روابط جنسی با مردان ندارند بلکه هیچگونه حق معاشرت و ارتباطات جسمی و عاطفی نیز ندارند. در ماده بیست‌ویکم این قانون بر این مسأله تصریح شده است و محتسبان موظف گردیده‌اند تا از مردان را «زنا»، «نکاح متعه» و «زنکهبازی» جلوگیری نمایند. معنای این امر آن است که زنان و یا دختران نمی‌توانند دوست‌پسر داشته باشند.

5. منع همجنس‌بازی زنان: همجنس‌گرایی یا «ترنسجندر» امروزه در برخی از کشورها یک حق برای زنان و مردان محسوب می‌گردد. اما قانون امر به معروف و نهی از منکر طالبان نهتنها این حق را به رسمیت نمی‌شناسد بلکه شدیداً با آن برخورد می‌نماید و محتسبان را دستور می‌دهد تا از این رفتار به عنوان یک جرم جلوگیری کنند. در ماده بیست‌دوم فقره ۳ بر محتسبان وظیفه داده شده تا از «سحاق» که در این قانون به «همجنس‌بازی» زنان تعبیر شده جلوگیری نمایند. جالب است که آن اندازه که بر ممناعت همجنس‌گرایی زنان تکیه گردیده به همجنس‌گرایی مردان توجه صورت نگرفته است.

6. منع اجرای موسیقی و کنسرت: زنان حتی از اجرای موسیقی و کنسرت در بیرون از خانه نیز منع شده‌اند. در فقره دهم ماده فوق «خارج شدن صدای زن یا موسیقی بیرون از خانه یا مجلس» منع و حرام خوانده شده است. پیامد این حکم می‌تواند برای فرهنگ و هنر افغانستان بی‌اندازه تخریب‌کننده باشد.

ادامه ...

بحث و نتیجه‌گیری

«قانون امر به معروف و نهی از منکر» طالبان با تفسیر سختگیرانه از شریعت و با استفاده از منابع فقه حنفی به عنوان مهمترین ابزار اعمال شریعت، جزء قوانین اساسی امارت به حساب می‌آید. این قانون اگرچند به هدف حفظ نظم اجتماعی و ترویج معنویت و اخلاق اسلامی تدوین گردیده اما نه‌تنها می‌تواند به ایجاد نظم اجتماعی کمک نماید بلکه با وضع محدودیت‌های بیشتر بر زنان، یک قشر بزرگ جامعه را در حصر و زندان قرار می‌دهد. این قانون ضمن این‌که زنان را مجبور به پوشیدن برقع می‌کند، حق کار و تحصیل را از آنان می‌ستاند، جداسازی جنسیتی در فضای عمومی را نیز ترویج می‌نماید. از این‌رو این قانون با چالش‌ها و پیامدهای زیادی روبه‌روست:

الف. چالش‌ها:

این قانون با چند چالش عمده مواجه می‌باشد:

1. منبع اصلی این قانون «فقه حنفی» است. در حالیکه در افغانستان مذاهب دیگر مثل جعفری، اسماعیلی، مالکی، حنبلی، شافعی و ... نیز پیروان بیشماری دارند. ایجاد قانون براساس یک مذهب، به معنای انحصار مذهبی و تحمیل یک مذهب بر پیروان مذاهب دیگر و سلب آزادی‌های فکری و مذهبی می‌باشد.

2. برداشت‌های سختگیرانه فرد خاص از آیات و روایات هیچ‌گاه نمی‌تواند به عنوان قانون بر سراسر مردم افغانستان اجرا و تطبیق گردد.

3. در این قانون، مواد و جملات و کلمات معتدلی را می‌توان یافت که باهمدیگر در تضاد و تناقض می‌باشند. در ماده ششم فقره دوم سخن از صلح و برادری، دوری از تعصبات قومی، زبان و سمتی به میان آمده است در حالی‌که مواد متعدد دیگر خلاف آن را ثابت می‌سازد. همچنین در ماده دهم فقره هفتم سخن از عدل و پرهیز از تبعیض به میان آمده است؛ در حالی که بسیاری از مواد این قانون خلاف آن می‌باشد.

4. اکثریت نزدیک به اتفاق مواد این قانون خلاف اصول حقوق بشر می‌باشد و صریحاً کرامت انسانی، آزادی‌های فردی و اجتماعی، عدل و برابری و حقوق اقلیت‌ها را نقض می‌کند.

5. تنبیه، شلاق، زندان و اعدام که در این قانون پیش‌بینی شده، در مخالفت با اصول کلی دموکراسی و ارزش‌های حقوق بشری قرار دارد.

ب. پیامدها

تصویب و اجرای «قانون امر به معروف و نهی از منکر» پیامدهای زیاد داخلی و خارجی را به دنبال داشته و دارد که از آن جمله می‌توان این موارد را یادآوری کرد:

1. جامعه بین‌المللی به‌طور گسترده این قانون را محکوم کرده و خواستار لغو آن شده‌اند. مخالفت جوامع با این قانون سبب شده است تا افغانستان بیشتر از پیش در انزوای سیاسی قرار گیرد و مردم افغانستان آسیب‌های فراوانی را از این ناحیه متحمل شوند.

2. اجرای این قانون و فرامین زنتی‌زانه طالبان از قبیل مسودیت مکاتب، ممنوعیت تحصیل و کار زنان، منع گشتوگذار آزادانه در فضای عمومی، محدودیت دسترسی زنان به خدمات بهداشتی، و ... سبب بیکاری گسترده در افغانستان و افزایش فقر و مرگ و میر بیشتر زنان می‌شود.

3. گسترش امراض روانی ناشی از بیکاری و فقر، سرکوب و محرومیت‌های زنان از پیامدهای عمده سیاست‌های زنتی‌زانه طالبان می‌باشد. بسیاری از کارشناسان معتقدند که تداوم این سیاست می‌تواند باعث به وجود آمدن یک جامعه بیمار در افغانستان گردد.

4. تطبیق این قانون نهتنها به ترویج و احیای شریعت کمک نمی‌کند و ارزش‌های اخلاقی را در جامعه توسعه نمی‌دهد بلکه منجر به تضعیف توسعه اجتماعی و اقتصادی، افزایش نارضایتی عمومی و دامن زدن به نفرت اجتماعی از دین می‌گردد.

در مجموع «قانون امر به معروف و نهی از منکر» طالبان علاوه بر چالش‌هایی محتوایی که دارد، سبب افزایش فقر، بیکاری، بیماری روانی، سرکوب اجتماعی، حصر و مرگ تدریجی زنان، دین‌گریزی، نقض ارزش‌های حقوق بشری و در نهایت انزوای سیاسی افغانستان می‌گردد.

لطفاً پیشنهاد یا نظراتان را با ما شریک

کنید

651-504-8170